

СТАНОВИЩЕ

на Центъра за оценка на риска по хранителната верига
относно становище с оценка на риска относно допустимостта за влагане на семена
от африканското дърво *Griffonia simplicifolia* (Vahl ex DC) Baill в състава на
хранителни добавки

Българската агенция за безопасност на храните изиска от Центъра за оценка на риска по хранителната верига (ЦОРХВ) да изготви становище с оценка на риска относно допустимостта за влагане на семена от африканското дърво *Griffonia simplicifolia* (Vahl ex DC) Baill в състава на хранителни добавки.

В постъпилото запитване се посочват два отделни продукта:

- **веществото** 5-hydroxy-L-tryptophan (5-НТР) и
- **семена** от африканското дърво *Griffonia simplicifolia* (Vahl ex DC) Baill (т. нар. африкански черен боб).

Веществото 5-hydroxy-L-tryptophan (5-НТР) е аминокиселина. То се получава чрез екстракция с разтворител от семена на *Griffonia simplicifolia* (Vahl ex DC) Baill. Продуктът се предвижда да се използва като съставка в хранителни добавки. Този компонент (5-НТР) на семената от *Griffonia simplicifolia* (Vahl ex DC) Baill няма история да е бил използван за консумация от човека в значителна степен в рамките на Съюза преди 15 май 1997 г. Поради това, **веществото 5-НТР** се счита като **нова храна**, по-специално като нова хранителна съставка по реда на Регламент (ЕС) 2015/2283¹.

Семената на *Griffonia simplicifolia* не се определят като нова храна по смисъла на Регламент (ЕС) 2015/2283. От тук, неправилно се разбира, че екстрахираното от тях вещество 5-НТР, също трябва да се счита, че има история на потребление в рамките на Съюза преди 15 май 1997 г.

Семената на растението *Griffonia simplicifolia* (Vahl ex DC) Baill. са включени в Сборника² на ЕОБХ с растенията, за които е докладвано, че съдържат вещества от естествен произход, които е възможно да предизвикат загриженост във връзка с човешкото здраве, когато се използват в храни или хранителни добавки. В този Сборник са изброени растенията, които могат да бъдат опасни и за които в Европейския съюз

¹ Регламент (ЕС) 2015/2283 на Европейския парламент и на Съвета от 25 ноември 2015 година относно новите храни, за изменение на Регламент (ЕС) № 1169/2011 на Европейския парламент и на Съвета и за отмяна на Регламент (ЕО) № 258/97 на Европейския парламент и на Съвета и на Регламент (ЕО) № 1852/2001 на Комисията (ОВ L 327, 11.12.2015г., стр. 1—22).

² European Food Safety Authority; Compendium of botanicals reported to contain naturally occurring substances of possible concern for human health when used in food and food supplements. EFSA Journal 2012;10(5):2663. [60 pp.] doi:10.2903/j.efsa.2012.2663. Available online: www.efsa.europa.eu/efsajournal

няма извършена оценка дали са подходящи или не са подходящи за влагане в храни/хранителни добавки.

Тъй като, използването на растения и части от тях в хранителни добавки не е регламентирано на ниво Европейски съюз (ЕС), някои държави членки на ЕС прилагат на територията си национално законодателство за забранени/разрешени растения или ограничават употребата им в храни или хранителни добавки. Така например, в Белгия, растението *Griffonia simplicifolia* (Vahl ex DC) Baill. е включено в списъка на опасните растения, които не трябва да се използват като или в храни, който е приложение към Кралски указ от 29 август 1997 г. за производството и търговията с храни, съставени от или съдържащи растения или растителни препарати. През 2004 г., Консултативният комитет по растителни продукти на Белгия, като има предвид: (1) че активното вещество на растението *Griffonia simplicifolia* е 5-НТР, предшественик на невротрансмитера серотонин; (2) че при хората триптофанът се трансформира в 5-хидрокситриптамин, вещество, което се трансформира в серотонин след преминаване на кръвно-мозъчната бариера; и (3) че в случай на твърде голямо количество 5-хидрокситриптамин, вещество (кинуруенин) се образува в черния дроб и причинява мускулни крампи, по-специално в дихателната система, дава отрицателно становище относно използването на *Griffonia simplicifolia* (Vahl ex DC) Baill в хранителни добавки. Освен това, предвид начина на действие на активните съставки, Консултативният комитет счита, че растението *Griffonia simplicifolia* и неговите екстракти трябва да бъдат запазени за медицинска употреба.

Към момента няма издадено на ниво ЕС разрешение за пускането на пазара на **веществото** 5-НТР. В резултат на това, случаите на установяване на хранителни добавки, които съдържат неразрешеното вещество 5-НТР, се нотифицират в Системата за бързо сигнализиране за храни и фуражи (RASFF).

Съгласно Регламент (ЕС) 2015/2283, становище за безопасността за здравето на човека по отношение на нова храна се изисква и се извършва от Европейския орган по безопасност на храните. Научна оценка на риска за веществото 5-НТР от семената на *Griffonia simplicifolia* (африкански черен боб) все още не е налична.

Въз основа на изложеното, следва да се отбележи, че включването на семената на *Griffonia simplicifolia* (Vahl ex DC) Baill в Сборника на ЕОБХ, не означава, че са изрично забранени за влагане в хранителни добавки, но това показва, че тези семена могат да бъдат опасни за здравето на хората и стопанските субекти в сектора на храните трябва да могат да докажат, че хранителните добавки, предлагани от тях, са безопасни за консумация от човека.

Изготвил:

д-р Светлана Черкезова,
директор на дирекция „Оценка на риска по хранителната верига“

гр. София, 1618, бул. "Цар Борис III" № 136
<http://corhv.government.bg>, corhv@mzh.government.bg

тел. 02/4273056